

og mere arbejdet os ud af al Roman-
tik og er blevet Realister i højere Grad
end nogen Sinde tidligere.

Den tidligere Finansminister, det ærede
Medlem for Æbeltoft-Kredsen (N. Neergaard),
kom jo ogsaa lidt ind paa disse Fremtids-
vuer og søgte blandt andet at tage Afstand
fra de Udviklingslinier, som f. Eks. det
ærede Medlem for Højrup-Kredsen (Johs.
Fog-Petersen) og den højtærede Indenrigs-
minister havde tegnet. Han søgte at sætte
et Skel mellem deres Opfattelse og Finans-
ministerens, og til en vis Grad var der ogsaa
et Skel. Den højtærede Finansminister er
vel Udtryk for en ældre radikal Generations
Opfattelse, medens det er en yngre radikal
Generations Opfattelse, der har faaet Udtryk
gennem de ærede Medlemmer for Højrup-
Kredsen og Kalundborg-Kredsen. Men da
jeg saa opmærksomt lyttede til, hvorledes
det ærede Medlem for Æbeltoft-Kredsen
tænkte sig Fremtiden, viste det sig, at
Linierne alligevel ikke blev saa meget for-
skellige. Han vilde en vidtgaende social
Lovgivning, mente, at Staterne kom til at
trænge stærkt til Indtægt, og antydede Stats-
monopoler. Han gjorde det paa en saadan
Maade, at jeg ikke kunde forstaa Ordene
anderledes, og det var sikkert ogsaa det, der laa
i det ærede Medlems Antydninger. Der
var en Række Linier, der maaske ikke
blev trukket saa klart op, men væsentlig gik
i samme Retning som Indenrigsministerens
og som vore. Der kommer vistnok det Tids-
punkt, da vi skilles, da Klasseinteresserne
hos det ærede Medlems Parti trækker ham
og hans Parti i en anden Retning, men de
Linier, han trak op, kan jeg i og for sig ikke
se er saa afgørende forskellige fra vore.
De kan følges ad en Tid; det kommer an
paa, hvorledes Gennemførelsen i Praksis
bliver.

Saa nævnede det ærede Medlem (N.
Neergaard) til sidst Friheden. Men det var
egentlig kun et Ord, noget taaget, thi
bagved saa jeg ingen bestemt Realitet.
Han saa det socialistiske Samfund vokse
stærkt under Krigen og mente, at det
ogsaa vilde vokse efter Krigen. Han brugte
saadanne Udtryk som, at Forholdet til
Socialdemokratiet var det alt omfattende
Problem, og vi kan jo kun være taknemme-
lige for denne Erkendelse og denne Ud-
talelse. Han sagde saa: Men Friheden —
hvordan vil det gaa med de frie Kræfter?
Jeg vil bede det ærede Medlem tænke paa
Friheden ikke blot som en Teori, som et
Ord, som noget abstrakt, men som den
reelle Frihed, tænke sig et Øjeblik at stille
sig mellem Arbejderne: saa er der ikke

Tale om, at de frie Kræfter, de frie øko-
nomiske Kræfter er det samme som den
personlige Frihed. Og tror saa det
ærede Medlem, at Arbejderne er mindre
frie i en Statsdrift, naar Staten bliver
mere og mere demokratisk og mere og
mere styres af Folk som dem selv og deres
Klassefæller, end de er i den private Be-
drift? Jeg tror ikke, der bliver mindre
Frihed, jeg tror, der bliver mere Frihed.
Set fra Arbejdernes Synspunkt er den pri-
vate Bedrift den, som er usikker, hvor de
i det hele taget er underkastede Arbejds-
løshed og Kriser, alt det, som netop har
afsløret sig saa grelt under Krigen. Men
kunde man faa de private Virksomheder,
f. Eks. Skotøjsfabrikationen, Dampskibs-
farten o. s. v., ind under Samfundets Le-
delse, vilde det give mere Tryghed, bedre
Vilkaar, mere Selvbestemmelsesret over de
Forhold, hvorunder Arbejderne skal leve.
Arbejderne bliver nemlig paa den Maade
deres egne Arbejdsgivere, og det er Social-
ismens Endemaal, at Arbejderne gennem
Samfundsorganerne bliver deres egne Ar-
bejdsgivere. Det giver mere økonomisk
Uafhængighed og mere personlig Frihed.
Jeg tror, man fra den anden Side, naar
man taler om Frihed, ser det fra Over-
klassens Synspunkt, som Frihed til Udbyt-
ning. Men fra Arbejderklassens Synspunkt
er Socialismen netop Betingelsen for den
frie og fyldige personlige Udvikling.

Saa kom det ærede Medlem for Æbel-
toft-Kredsen med en Vits om, at man en Gang
i det socialistiske Samfund vilde se med
Vemod tilbage til det kapitalistiske Sam-
fund og sige: Det gik dog saa godt paa
den gamle Maner. Men det ærede Medlem
er sikkert ikke uvidende om, at paa det
Omraade, han nævnede, tænker vi os ingen
Forandring. Der mener vi stadig, at Pri-
vatdriften vil gøre sig gældende og har
sin Ret. Man har jo ogsaa i lang Tid fra
Højres og Venstres Side, fra de konserva-
tive Partiers Side, beskyldt os for, ja jeg
er vis paa, at det ærede Medlem for Kol-
ding-Kredsen (Laursen) ved mange Lejlig-
heder har skrevet forarget om, at vi vilde
have fri Konkurrence paa dette Omraade
i en Grad, som man ikke tidligere havde
kendt, og som ganske vilde ødelægge Sam-
fundet og omstyrte dets Grundpiller. Det
maa jeg altsaa gøre det ærede Medlem for
Æbeltoft-Kredsen opmærksom paa: Social-
ismen er ikke et Begreb, der er i Strid
med Friheden.

Til Slutning har jeg et Par Bemærk-
ninger at gøre til det ærede Medlem fra
Ribe (Borsen). Der er for øvrigt allerede